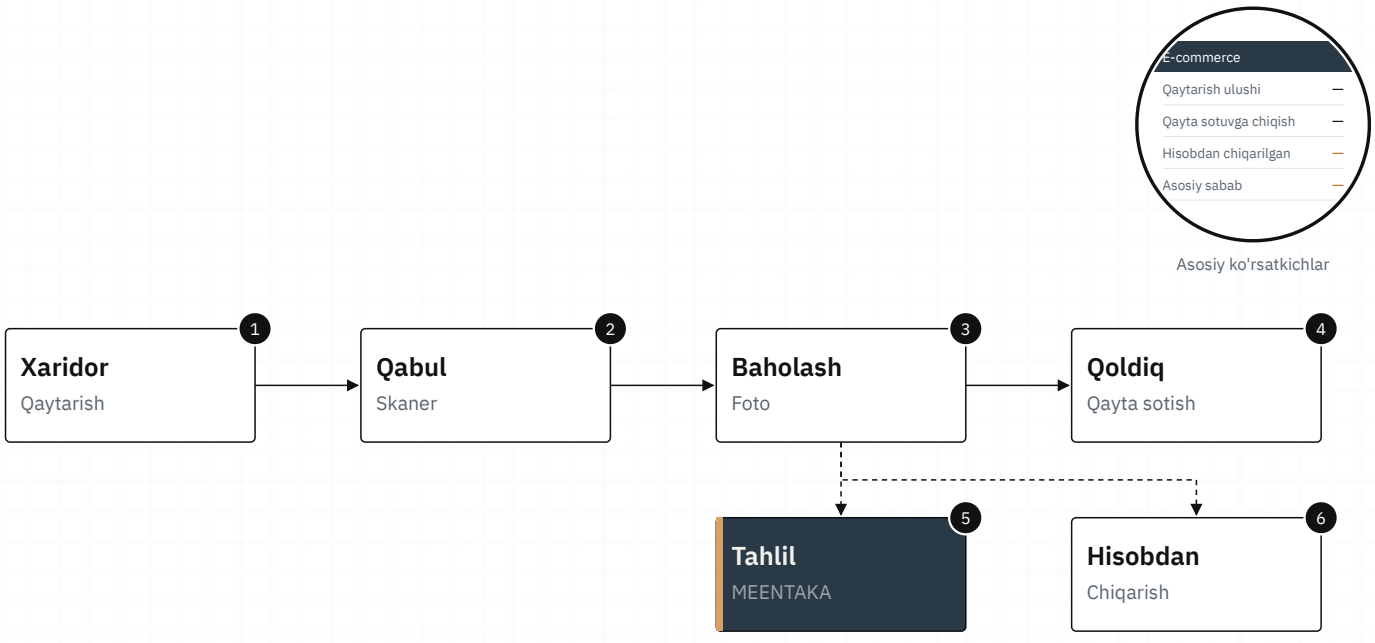
ELEKTRON TIJORAT (E-COMMERCE) · E-COMMERCE · QAYTARISH

Qaytarishlar: sabab, holat va qayta sotuvga chiqish

12-dekabrdan kuchga kiradigan qonun sifatsiz tovar uchun javobgarlikni sotuvchiga yuklaydi. Qaytarishni boshqarish — xarajat va huquqiy xavfni boshqarish.

Hujjat turi	Kod	Til	Holat
Yechim hujjati	EC-03	O'zbekcha	Noyabr 2026

01 — Qisqacha

Tovar qaytdi. Qachon yana sotuvga chiqadi?

O'RQ–1173-son qonunga ko'ra elektron tijoratda sifatsiz tovar bilan bog'liq nizolarda asosiy javobgarlik sotuvchiga yuklatiladi, sotuvchi xaridor talabini bajara olmasa — operator subsidiar javobgar bo'ladi. Qonun 2026-yil 12-dekabrdan kuchga kiradi. Qaytarishlar sabablari va holatini yozish — dalil va xarajat nazorati.

MAQSAD

Tovar qaytdi. Qachon yana sotuvga chiqadi?

YECHIM

Qaytarishni skaner bilan qabul, foto va holat baholash, sabab kodi, qaror (qayta sotish, ta'mir, yetkazuvchiga, hisobdan chiqarish) va sabablar tahlili sotuvchi/kategoriya bo'yicha.

NATIJA

O'lchanadigan ko'rsatkichlar: qaytarish ulushi, qayta sotuvga chiqish, hisobdan chiqarilgan, asosiy sabab.

Kimlar uchun

Sotuvchi/operator
Javobgarlik.

Ombor
Qabul.

Sifat
Baholash.

Mijozlar xizmati
Xaridor.

> Qaytarish — e-tijoratning yashirin tannarxi.

QISQA FAKTLAR

12.12.2026
O'RQ–1173 qonuni kuchga kirish sanasi.[1]

Subsidiar
Operatorning xaridor oldidagi javobgarligi (sotuvchi bajara olmasa).[1]

34 mln
Yetakchi mahalliy marketpleysdagi buyurtmalar.[2]

Manbalar — oxirgi betda.

02 — Kontekst

Sohada nima ma'lum

Rasmiy manbalar.

Fakt	Manba
Sifatsiz tovar uchun asosiy javobgarlik sotuvchida; operator subsidiar; qonun 12.12.2026 dan.[1]	O'RQ–1173 (anhor.uz, spot.uz)
18 000+ sotuvchi, 34 mln buyurtma.[2]	zamin.uz (kompaniya ma'lumoti)

Bu raqamlarni qanday o'qish kerak

Qaytarish darajasi bo'yicha O'zbekiston ma'lumoti ochiq emas — Gipoteza, pilotda o'lchanadi.

Faktlar manbada qanday berilgan bo'lsa, shunday keltirilgan. Yetkazib beruvchi ma'lumotlari shunday belgilangan va boshqa korxonada kafolatlanmaydi.

03 — Muammo

Pul qayerda yo'qoladi

Odatdagi bo'shliqlar:

01
Sabab
Nega qaytgani yozilmaydi.

02
Holat
Qayta sotsa bo'ladimi — tekshirilmaydi.

03
Navbat
Qaytgan tovar burchakda haftalab turadi.

04
Dalil
Nizoda foto va hujjat yo'q.

Yo'qotishni qanday hisoblash mumkin

Qayta sotilmagan tovar	`dona × tannarx`
Logistika	`qaytarish × yetkazish`
Nizolar	`kompensatsiya`
Takror	`bir xil sabab`

Formulalar namunaviy; aniq qiymat auditda o'lchanadi.

Rahbar o'ziga beradigan savollar

> Qaytarish sababi yoziladimi?

> Holat foto bilan baholanadimi?

> Qaror tez qabul qilinadimi?

04 — Yechim arxitekturasi

Qabul → baholash → qaror → qoldiqqa yoki hisobdan chiqarish

Qaytarishni skaner bilan qabul, foto va holat baholash, sabab kodi, qaror (qayta sotish, ta'mir, yetkazuvchiga, hisobdan chiqarish) va sabablar tahlili sotuvchi/kategoriya bo'yicha.

Foydalanuvchilar	Sotuvchi/operator · Ombor · Sifat · Mijozlar xizmati
Qabul	Skaner · Buyurtma · Foto
Baholash	**Holat** · **Sabab** · **Qaror**
Harakat	**Qoldiqqa** · **Yetkazuvchiga** · **Hisobdan**
Tahlil	Sabab · SKU · Sotuvchi
Integratsiya	1C · ESF / EDO · Datchik va PLC · Telegram ogohlantirish

Boshqaruv paneli

Qaytarishlar navbati, sabablar, qayta sotuvga chiqish vaqti

Qora qatorlar — MEENTAKA qatlami. Mavjud uskuna va tizimlar saqlanadi; ma'lumot ulardan yig'iladi.

05 — Modullar katalogi

Nima o'rnatiladi

Har bir modul alohida ishga tushadi; paket korxona ehtiyojiga qarab yig'iladi.

Modul	Vazifa	Tayyorlik
Qaytarish moduli	WMS	● **Tijoriy mavjud**
Foto va baholash ilovasi	Dalil	◐ **Muhandislik imkoniyati**
Sabablar tahlili	Panel	◐ **Muhandislik imkoniyati**
Marketpleys API	Integratsiya	○ **Ishlab chiqilmoqda**

● Tijoriy mavjud ◐ Muhandislik imkoniyati ○ Ishlab chiqilmoqda

Korxona tomonidan kerak

- Sotuvchi yoki operator
- Qaytarish tarixi
- Ombor jarayoni
- Kanallar

Va'da qilinmaydi

- Auditsiz aniq muddat va narx
- Soliq, bojxona yoki huquqiy maslahat
- Marketpleysda sotuv o'sishi kafolati
- O'lchanmagan natija

06 — Joriy qilish

Kichikdan boshlaymiz, o'lchab kengaytiramiz

Audit → pilot → kengaytirish → obuna. Har bosqich oldingisining o'lchangan natijasiga tayanadi.

1–2 hafta
Qaytarish auditi
Jarayon va ma'lumot.

Natija: bo'shliqlar xaritasi.

30 kun
Pilot (1 oy)
Bir kanal yoki ombor, 30 kun.

Natija: birinchi o'lchovlar.

2–3 oy
Barcha qaytarishlar
Barcha kanallar.

Natija: ishlayotgan tizim.

Doimiy
Obuna
Oylik hisobot.

Natija: qayta sotish vaqti.

Muddatlar taxminiy; auditdan keyin aniqlanadi.

O'lchanadigan ko'rsatkichlar

Ko'rsatkich	Birlik	Manba
Qaytarish ulushi	%	Tizim
Qayta sotuvga chiqish	Kun	WMS
Hisobdan chiqarilgan	Summa	Hisob
Asosiy sabab	Pareto	Tizim

07 — Keyingi qadam

Qaytarishlaringiz boshqariladimi

O'n savol. "Yo'q" javoblari — auditda birinchi ko'riladigan joylar.

01 Qaytarish sababi yoziladimi?
02 Holat foto bilan baholanadimi?
03 Qaror tez qabul qilinadimi?
04 Qayta sotuvga chiqish vaqti o'lchanadimi?
05 SKU bo'yicha sabablar ko'rinadimi?
06 Nizolar uchun dalil saqlanadimi?
07 Yangi qonun talablari o'rganilganmi?
08 Yetkazuvchiga qaytarish kelishilganmi?
09 Oylik hisobot bormi?
10 Mas'ul shaxs bormi?

Qaytarishlar auditi

Bir oy qaytarishlarni sabab va holat bo'yicha yozib, qayta sotuvga chiqish vaqtini o'lchaymiz.

meentaka.uz · info@meentaka.uz · +998 99 321 47 77

Natijada olasiz

- Jarayon xaritasi
- Pilot rejasi
- Litsenziya yoki oylik obuna

Manbalar

1. O'RQ–1173 qonuni (10.09.2026; spot.uz, anhor.uz, advice.uz): 12.12.2026 dan kuchga kiradi — marketpleyslar litsenziya talab qilinadigan sohalarda sotuvchi hujjatlarini tekshiradi; tahrir qilinmagan izohlar; sifatsiz tovar uchun asosiy javobgarlik sotuvchida, operator subsidiar javobgar; xorijiy marketpleys birinchi savdodan keyin 30 kun ichida soliq organida ro'yxatdan o'tadi.
2. zamin.uz: yetakchi mahalliy marketpleysda 18 000 dan ortiq sotuvchi, 90% i kichik va o'rta biznes; buyurtmalar 34 mln; sotuvchilar aylanmasi +60%.

Hujjat 2026-yil noyabr holatiga ochiq manbalar asosida tayyorlangan. Ma'lumotlar manbada qanday berilgan bo'lsa, shunday keltirilgan. Hujjat huquqiy yoki moliyaviy maslahat emas; rasmiy matnlarni lex.uz va soliq.uz da tekshiring.

MEENTAKA

Nashr etuvchi

© 2026 MEENTAKA. «The Endurance Industrial Technologies» MChJ

Hujjat raqami
MT-EC-03-UZ · 11.2026

Aloqa
meentaka.uz · info@meentaka.uz · +998 99 321 47 77